

Cele lekcji – wymagania ogólne

- ◆ podanie najważniejszych informacji na temat judaizmu i wskazanie najważniejszych prawd wiary;
- ◆ ukazanie związku judaizmu z chrześcijaństwem;
- ◆ rozwijanie zainteresowania judaizmem i potrzeby dialogu międzyreligijnego.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

Uczeń:

- ◆ po lekcji wyjaśnia, co to jest judaizm;
- ◆ w oparciu o teksty z podręcznika wymienia podstawy judaizmu;
- ◆ wskazuje więzi łączące chrześcijaństwo z judaizmem;
- ◆ na podstawie wiadomości z podręcznika określa zasługi św. Jana Pawła II dla dialogu chrześcijańsko-żydowskiego;
- ◆ po lekcji wie, kim byli: św. Teresa Benedykta od Krzyża i Czcigodna Służebnica Boża s. Emanuela Kalb.

Wartości

- ◆ postawa zrozumienia, tolerancji i dialogu jako poszukiwania prawdy, skoncentrowanego na dobru;
- ◆ szacunek wobec wyznawców innych religii.

Propozycja realizacji

Wprowadzenie

Nauczyciel podaje temat lekcji i określa główny cel zajęć. Nawiązuje do treści z poprzedniej lekcji.

Rozwinięcie tematu

Metoda – praca z podręcznikiem. Nauczyciel prosi uczniów o przeczytanie tekstów z podręcznika. Następnie dzieli klasę na dwie grupy: zadaniem pierwszej grupy jest

sformułowanie pytań do przeczytanego tekstu na temat judaizmu. Zadaniem grupy drugiej jest napisanie charakterystyki wyznawcy judaizmu. Po zaprezentowaniu swoich prac uczniowie wskazują na cechy łączące wyznawców judaizmu i chrześcijan.

Podsumowanie: judaizm to religia Żydów. Twórcą judaizmu jest Mojżesz. Istotą religii jest przymierze Boga z narodem wybranym. Żydów, podobnie jak chrześcijan, obowiązuje przykazanie miłości.

Metoda – pokaz. Nauczyciel prezentuje portrety św. Jana Pawła II, św. Teresy Benedykty od Krzyża oraz Czcigodnej Służebnicy Bożej s. Emanuela Kalb. Omawia ich wkład w budowanie dialogu chrześcijańsko-żydowskiego. Przy okazji wskazuje na inicjatywy Kościoła na rzecz dialogu: *Deklaracja o stosunku Kościoła do religii niechrześcijańskich Nostra aetate* Soboru Watykańskiego II) oraz Dzień Judaizmu w Kościele katolickim w Polsce.

Podsumowanie: św. Jan Paweł II, św. Teresa Benedykta od Krzyża i Czcigodna Służebnica Boża s. Emanuela Kalb byli przekonani, że dla poprawienia relacji chrześcijańsko-żydowskich niezbędny jest dialog międzyreligijny, oparty na wzajemnym poznaniu i miłości. Św. Jan Paweł II był pierwszym papieżem, który modlił się w rzymskiej synagodze. Święta Teresa Benedykta od Krzyża i s. Emanuela Kalb – córki narodu żydowskiego – uwierzyły w Jezusa, poświęcając Mu swoje życie. Ich historia pokazuje, jak mocno chrześcijaństwo jest zakorzenione w judaizmie.

Zakończenie

Odczytanie fragmentów przemówień:

św. Jana Pawła II

w Synagodze Większej w Rzymie 13 kwietnia 1986 r.

„Pragniemy, aby dzisiejsza wizyta przyczyniła się w sposób zasadniczy do utrwalenia dobrych stosunków pomiędzy naszymi wspólnotami, zgodnie z przykładem wielu mężczyzn i kobiet, którzy z jednej i z drugiej strony pracowali i pracują nad przezwyciężeniem starych uprzedzeń i zbudowaniem podstaw coraz pełniejszego uznania tej «więzi» i tego «wspólnego duchowego dziedzictwa», jakie istnieją między Żydami i chrześcijanami”.

<https://papiez.wiara.pl/doc/379108.Przemowienie-Jana-Pawla-II-w-Synagodze-Wiekszej> (dostęp: 19.12.2019)

papieża Franciszka

w Synagodze Większej w Rzymie 16 stycznia 2016 r.

„Bardzo mi zależy na naszych relacjach. Już w Buenos Aires chodziłem do synagog, by spotykać się z gromadzącymi się tam wspólnotami, przyglądać się

z bliska żydowskim świętom i uroczystościom oraz dziękować Panu, który daje nam życie i nam towarzyszy na drodze historii. Z czasem powstała duchowa więź, która ułatwiła zrodzenie się autentycznych relacji przyjaźni, a także zainspirowała do wspólnych wysiłków. W dialogu międzyreligijnym jest istotne, abyśmy spotykali się jako bracia i siostry przed naszym Stwórcą i oddawali Mu chwałę, abyśmy nawzajem szanowali się i cenili, oraz starali się współpracować. A w dialogu żydowsko-chrześcijańskim jest wyjątkowa i szczególna więź, ze względu na żydowskie korzenie chrześcijaństwa: Żydzi i chrześcijanie powinni zatem czuć się braćmi, złączeni przez tego samego Boga i wspólne bogate dziedzictwo duchowe (por. deklaracja *Nostra aetate*, 4), na którym należy się opierać i nadal budować przyszłość.

Składając tę wizytę, podążam śladami moich poprzedników. Papież Jan Paweł II przybył tu trzydzieści lat temu, 13 kwietnia 1986 r.; papież Benedykt XVI był wśród was sześć lat temu. Jan Paweł II przy tamtej okazji użył pięknego wyrażenia «starsi bracia», i rzeczywiście «jesteście naszymi starszymi braćmi» i siostrami w wierze. Wszyscy należymy do jednej rodziny, rodziny Boga, który nam towarzyszy i nas strzeże jako swojego ludu. Razem, jako Żydzi i jako katolicy, jesteśmy wezwani do wzięcia na siebie odpowiedzialności za to miasto i wnoszenia naszego wkładu, przede wszystkim duchowego, oraz ułatwiania rozwiązywania różnych bieżących problemów. Pragnę, aby coraz bardziej wzrastały bliskość, wzajemna znajomość i szacunek między naszymi dwiema wspólnotami wiary”.

https://opoka.org.pl/biblioteka/W/WP/franciszek_i/przemowienia/synagoga_17012016.html (dostęp: 19.12.2019)

Notatka

Wiara w Boga osobowego, jedyne Boga Abrahama, Mojżesza i proroków, Stworzyciela nieba i ziemi, wiara w Przymierze, Pismo Święte Starego Testamentu, osoba Jezusa, który narodził się w narodzie żydowskim, i nadzieja mesjańska łączą chrześcijaństwo z judaizmem i pomagają nam dostrzec w wyznawcach religii mojej jakby starszych braci w wierze.

Korelacja z edukacją szkolną

- ◆ historia – wierzenia ludów tworzących cywilizacje Bliskiego i Dalekiego Wschodu z uwzględnieniem judaizmu, znaczenie II Soboru Watykańskiego dla działalności Kościoła katolickiego w świecie;
- ◆ filozofia – znaczenie sporu o istnienie Boga i rolę w życiu człowieka;
- ◆ wiedza o społeczeństwie – Kościoły i inne związki wyznaniowe funkcjonujące w Rzeczypospolitej Polskiej.

Inne możliwości realizacji

Metoda – praca z Pismem Świętym. Nauczyciel na podstawie fragmentów Ewangelii według św. Łukasza pokazuje, że Jezus wychował się w rodzinie żydowskiej Maryi i Józefa oraz obowiązywały Go przepisy prawa Mojżeszowego:

- Łk 2, 21 – obrzezanie;
- Łk 2, 22-24 – ofiarowanie w Świątyni;
- Łk 2, 41-50 – dwunastoletni Jezus w Świątyni;
- Łk 4, 16-21 – Jezus w synagodze w Nazarecie;
- Łk 23, 50-56 – pogrzeb Jezusa.

Podsumowanie: KKK 531 Przez większą część swego życia Jezus dzielił sytuację ogromnej większości ludzi: było to codzienne życie bez widocznej wielkości, życie z pracy rąk, żydowskie życie religijne poddane Prawu Bożemu, życie we wspólnocie. O całym tym okresie zostało nam objawione, że Jezus był „poddany” swoim rodzicom oraz że „czynił postępy w mądrości, w latach i w łasce u Boga i u ludzi” (Łk 2, 51-52).